

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Nr. 2495/1936.

CIRCULARĂ

pentru îngrijirea mormintelor.

Iubit cler și popor,

Unul din cele mai frumoase obiceiuri ale Bisericii noastre dreptmăritoare este acela, de a prăznu *Paștile morților*, — fie a doua zi de Paști, fie în prima Duminică după Paști, sau în altă zi, — când creștinii se adună în cimitire, unde în mijlocul rugăciunilor sfinte și a cântărilor duiosae, ridică paose pe care apoi le dăruesc săracilor, împietind în acest fel cunună neperitoare din rugăciune și faptă bună deasupra mormintelor scumpilor lor morți. Obiceiul acesta trebuie să-l păstrăm cu scumpătate, căci el aduce mult folos și sufletelor celor mutați din această viață, care așteaptă obșteasca înviere.

Deodată cu luminatul praznic al Invierii Domnului, se apropie și *Paștile morților*, când fleștecare din noi va trebui să ne aducem aminte de morții noștri și prin rugăciuni și fapte de milostenie să le ușurăm starea sufletească în care se găesc.

Cu prilejul acesta, avem datoria să le curățim de burueni mormintele, să îndreptăm crucile de pe ele și chiar să sămănăm vre-o floare la căpătâiul lor. Alte neamuri au obiceiul de a ieși toamna târziu cu flori la morminte, pe noi ne îndeamnă însăși primăvara să plivim buruiana, să sădim florile neuitării și să orânduim pământul pe mormintele celor ce ne-au dat viață din viața lor. Primăvara ne cere oarecum să lăsăm viața ce renaște în natură să intre și în cimitire și să îmbrace și acolo haina învierii. Ce trist și îngrozitor e un cimitir, unde mâna omenească nu mai direge nimic! Gradul de cultură al unui popor se măsoară și după înfățișarea cimitirelor, iar vigoarea unei Biserici, după cultul morților.

Mănat de dorința de a vedea, că iubiții Noștri fii sufletești știu să cinstească cum se cuvine amintirea scumpilor lor morți, dispunem următoarele:

1. *Cimitirul* fiecărei parohii să fie *împrejmuț* fie cu gard viu, fie cu alt material solid, pentru a fi ferit de intrarea animalelor. Timpul primăverii e cel mai potrivit pentru aceste lucrări.

2. Preotul în înțelegere cu învățătorul să scoată copiii de școală în câteva după-amiezi în cimitir, unde provăzuți cu sape și hârlețe să *curățiască mormintele de burueni*, să îndrepte crucile căzute, să tragă cărările și eventual să planteze flori. În lucrul acesta școlarii pot fi ajutați de malcele sau frații lor mai mari și din lecția aceasta practică, vor învăța cum trebuie întreținute mormintele.

Paștile morților prăznuite în cimitire îngrijite în acest fel, vor fi prilejuri de bucurie sufletească atât pentru cei morți, cât și pentru cei vii.

NOTĂ. Această circulară va fi cetită în toate bisericile din eparhie în vre-o Duminică înainte de sfintele Paști.

Noi suntem hotărâți a acorda chiar *premiu în bani* acelor preoți și parohii, cari se vor distinge prin cimitire bine îngrijite.

Socotim că sfatul și indemnul Nostru părintesc din această circulară, vor fi ascultate de iubiții Noștri fii sufletești, încât până la Paștile morților din acest an, nu va mai rămâne nici o buruiiană în cimitire. Să nu uităm, că acolo vom odihni odată și noi cu toții și nu vom avea drept la cinstea pe care n'am știut-o da noi înșine înaintașilor noștri.

Cu arhierească binecuvântare.

Arad în 21 Martie 1936.

† **ANDREI**
Episcop.

Spre un monopol al manualelor de religie în școala primară.

În articolul meu „Răspunsuri la întrebări catlice”, apărut în Nr. 50/1935 al acestei prețuite reviste, ca răspuns la reclama, ce editorul Pavel Suru o făcea manualelor scrise de Pr. Mihălcescu și Dr. P. Barbu, în care afirma că acelea „Sunt singurele manuale în conformitate cu programa Sf. Sinod”, am fost necesitat să insist asupra netemeinicii acelei afirmațiuni și am dovedit tocmai contrarul, că anume: tocmai manualele amintite, ca aprobate în mod excepțional, nu se află în conformitate cu programa Sf. Sinod.

Faptul acesta cum era natural, a provocat discuția P. C. Părinți Catliceți și dintre multele versiuni, una era aceea, că stăm în fața unei tendințe spre un monopol al manualelor de religie în școala primară.

Subscrisul aflând acestea, ca unul, care știu să-mi dau bine seama de starea, în care se află catehizarea, la noi, în timpul de față, în următoarele voese să arăt, ce ar însemna un monopol al manualelor de religie pentru educațiunea noastră religioasă și morală, în timpul de față.

Dacă monopol înseamnă acordarea de drept sau privilegiu unui individ sau unei societăți de a vinde ceva, atunci în cazul de față, monopol ar însemna acordarea cuiva a dreptului de a tipări și vinde manualele de religie, compuse de același sau aceiași indivizi (asociați) aflate de cele mai perfecte pentru ajungerea scopului învățământului religios.

Precum se știe, orice monopol urmărește ajungerea unui scop material. Când e vorba însă de monopolul manualelor de religie, pondul principal trebuie să se pună nu pe scopul material, ci pe cel ideal, ca prin manualele oferite de monopol, să promovăm cu siguranță educațiunea religioasă și morală a tineretului.

Spre scopul acesta va trebui ca mai întâi să dispunem de un stoc de manuale scrise de diferiți autori,

ca să putem alege pe cele mai bune și ducătoare la scop. Dar ce manuale avem de prezent? Nici două rânduri întregi de manuale aprobate. Apoi nici acestea nu sunt simpatizate în toate părțile. Sibiul b. o. credem că se așteaptă la apariția unor manuale scrise în spiritul școlii active. La Hotin, în Bucovina, am observat că stăpânește același curent. Mai încolo, toate celelalte provincii sunt rezervate în acceptarea manualelor existente și mai bucuros Păr. Catliceți propun religia din cărțile de citire ale elevilor. Credem deci, că toate acestea își așteaptă scriitorii din provinciile lor, cari negreșit vor trebui să vie din ceata mare a caticeților, pe cari îl cuprinde țara. Deci numai atunci s'ar putea vorbi de un monopol, fiindcă ar fi de unde alege cele mai bune cărți.

Și nici atunci nu-și are rost monopolul. Știința și metodele evoluează. Monopolul baricadează această evoluție, de aceea nu e practicabil.

Și acum revenind asupra manualelor Păr. Mihălcescu și Dr. Barbu, trebuie să observ, că favorul de care s'au împărtășit tocmai la Sf. Episcopie a Caransebeșului, unde ordinul trimis dela Sf. Sinod cu tabloul manualelor aprobate, dintre cari lipsiau ale numiților domni autori, ca nefiind încă aprobate înainte de începerea anului, — zic, acel ordin nu s'a publicat înainte începerea anului școlar, ca caticeții să fi luat despre el cunoștință, ci abia la 1 Decembrie s'a publicat, când pe nime nu i-a mai interesat, (Vezi Foala Diecezană No. 48/1935); aceasta nu a însemnat tendință spre monopol, ci un favor personal, care nu face bun serviciu nici manualelor nici învățământului. Pentru că: să nu se creadă, că pe calea aceasta se va face selecțiune, alegând pe cel mai bun manual. Selecțiunea o fac Caticeții pe teren. Dar baricadarea descurajază scriitorii.

Și iarăși: Să nu se creadă, că cei cu titlu academic pot scrie manualele cele mai bune. La acestea se cere numai înțelepciune ce se câștigă prin studiu și experiență din practica școlară, precum și o doză de talent și simț pedagogic. Istoria războiului mondial au scris-o mulți, dar frumos și fermecat ca Părintele Hodoroabă dela Iași nu a scris nici unul, deși erau

scriitorii de talent, ca b. o. poetul pătimirii noastre, O. Goga. Cartea Păr. Hodoroabă a fost de 2 ori premiată: de Academia Română și de Autoritatea Militară. Ce a scris însă erau lucruri și evenimente trăite. Scriitorii de aceștia putem întâmplina în Corpul cel Mare al Catihetilor nostri. La noi și până acum nu dovedit predilecție pentru problemele catihetice Preacucernicil: Prot. Ștefan Lungu din Buteni și Florea Codreanu din Arad. Unii ca aceștia când se vor ivi ca scriitorii de manuale să fie întâmplinați cu încurajare, dar nu să fie preferați. Numai așa cauza catehizării Sfintei noastre Biserici va prospera.

Când mă adâncesc în adevărul acestor premise, mi-se pare că aș auzi, ca un ecou, ce vine de departe, glasul rugător al copiilor nostri: „Lăsați Invățătorii să vină la noi, nu-l oprifi pe ei!”

Timișoara, în Februarie 1936.

Preot, Nicolae Crișmaru

Să se lapede de sine și să-mi urmeze...

Așa îndemna Fiul lui Dumnezeu pe cei ce mergeau la Dânsul să-l asculte. Muți erau cei cari lăsau toate cele trecătoare și se dedicau cu totul, atât trupește cât și sufletește apostoliei lui Hristos. Petru apostolul a aruncat mreaja în mare, dimpreună cu fratele său Andrei și-au luat calea ce duce spre cer și spre fericirea veșnică. Iacov a lui Zevedei și Ioan fratele său, au lăsat corabia și mrejele, singura lor avuție, precum și pe bătrânul lor tată și au urmat cu credință pe blândul Invățător. Matei apostolul, a părăsit vama și tot ce avea pentru a fi mai aproape de Domnul. Câți Sfinți mucenici și martiri, în prima epocă a creștinismului, prin lăpădare de sine, jertfă și abnegație, au pășit deplin încrezători pe urmele Mântuitorului pentru a lua cununa neveștejită a biruinței.

Azi prea puțini sunt acei cari se desprind din marele colos omenesc, pentru a urma desinteresat pe Hristos pe drumul sgronțuros al Golgotei. Goana după avuție și îmbogățirea peste noapte, sunt preocupările unei părți mari din societatea omenească. Din cauza lăcomiei, antipodul lăpădării de sine, au trebuit să dispară neamuri și popoare întregi de pe harta istorică a pământului și sunt pe cale să dispară alte seminții și rase. Actualul războiu Italo-Abisinian, ce se deslănțue cu toată furia, își are ca bază îmbogățirea unui popor în dauna celuilalt, adică lăcomia.

Unde este atunci Duhul lăpădării de sine a lui Hristos, dacă starea reală de azi se prezintă astfel? Acest Duh se va putea renouă și

afla numai prin adăparea în isvorul nesecat al Sfintelor și dumnezeieștilor Scripturi la umbra sfintelor biserici a neamului românesc creștin și ortodox. „Cela ce iubește pe tată sau pe mamă mai mult decât pe Mine, nu este Mie vrednic. Și cela ce iubește pe fiu sau pe fică mai mult decât pe Mine, nu este Mie vrednic”. Mateiu 10. v. 37. Iar cine voește să urmeze fără șovăire pe Fiul lui Dumnezeu spre veșnice și să fie desăvârșit să se conducă după postulatul Evanghelic „...Oricine voiește să vie după Mine, să se lapede de sine, și să-și ia crucea sa și să-Mi urmeze Mie”. Mateiu 16 v. 24.

Pr. Dr. R. Popa

Predică, pentru Dumineca V. din post.

Iubiții mei credincioși.

Dupăce în Dumineca trecută prea dulcele nostru Mântuitor Iisus, în nemărginita Sa bunătațe a dat vindecare copilului cuprins de duh rău, în această Duminecă acelaș mântuitor al sufletelor noastre, ne pregătește pentru timpul sfintelor Sale patimi, când zice ucenicilor săi: „Iată ne suim în Ierusalim și fiul omului, se va da arhierilor și cărturarilor cari îl vor batjocori, și-l vor bate, și-l vor omorî, iar a treia zi va învia” (Marcu VIII. 31.) această veste îndurerată străbate sufletele noastre în aceste zile ale sfântului post și oare s'ar putea să nu simțim durere în sufletele noastre creștinești când pe Iisus Hristos isvorul bunătații, îl așteaptă batjocură, bătăi, scuipări, chinuri, crucificare și moarte, drept răsplată pentru că venise să ne scoată pe noi din noianul păcatelor, și să salveze sufletul omenesc din robia fărădelegilor.

Numai gândindu-ne la suferințele lui, ne putem da seama în acest timp Sfânt al postului, când trebuie să ne întoarcem privirile dela cele lumești, și să îngenunchem inimile spre căință de jertfa Sa Dumnezească! Aprofundând cuvintele sfintei evanghelii de astăzi, trebuie să ne desmetim din amorțeața păcatelor, și să înțelegem a nu ne mai plânge de chinurile vieții noastre. Căci dacă Iisus Hristos stăpânul și Domnul vieții noastre a suferit atât de mult pentru noi, nevinovat fiind, atunci nu avem dreptul noi păcătoșii a ridica cuvânt de împotrivire, pentru prea micile noastre suferințe, cari nu sunt altceva decât *daruri dela Dumnezeu* prin care ne cheamă la pocă-

ință, la îndreptare. Să primim cu răbdare și fără cârtire tot ce ne dă Dumnezeu, purtându-ne cu supunere creștinească crucea suferințelor noastre.

Intr'o zi un preot, vine la un bolnav ca să-l împărtașească. Bolnavul avea o casă de copii și era foarte amărât că trebuie să zacă în pat și să sufere dureri amare. „Eu nu pot înțelege” — zise el către preot — cum se îndură Dumnezeu se trimite asupra oamenilor, atâtea suferinți și să lovească în noi fără milă“. De ce? răspunse preotul, Dta ai copii, ca și părintele nostru Ceresc, și nu i-ai lovit nici odată? Ba, da! Ți-a fost o plăcere să-i bați? Nu! Atunci te rog să te gândești la ceva, când copiii încercau a se răsvrați împotriva loviturilor Dtale, oare nu îi loveai cu mai multă înverșunare? „Ba, da“. „Tot așa și Dumnezeu ne lovește mai cu putere, dacă nu primim cu răbdare loviturile lui, prin care vrea să ne îndrepteze“*.

Să luăm și noi pildă din această istorioară și gândindu-ne la suferințele norme ale Mântuitorului pentru noi, care și-a vărsat sângele pentru păcatele noastre, să nu cârtim împotriva lui Dumnezeu care pentru vinovăția noastră ne pedepsește, ci să ne înbrăcăm în aceste zile ale postului, în haina credinței, prin care vom dobândi adevărata fericire, Amin.

Pr. Horia Vișoiu

Legea Românească în oglinda sufletească a unui învățător bătrân.

de: I. Moldovan

(Continuare)

3. Urmele vremilor

Intre împrejurările mesianice arătate, s'a născu neamul românesc dela legionarii romani și mulțimea coloniștilor împăratului Traian, aduși din toate părțile estinsei împărății romane, ca să exploateze bogățiile solului și să construiască drumurile și limesele Daciei lui Traian, vestită, ca *Dacia Felix* adecă *Dacia Fericită*.

După moartea împăratului Traian, împrejurările s'au înăsprit și *Eustatiu Plecida*, comandantul legiunei romane gemine din Albaiulia, a fost condamnat la moarte de către împăratul Adrian, pe motiv că a denegat să aducă jertfă zeilor păgâni.

Ca mucenici ai credinței creștinești, *Placida*

* I. Tarnavski.

dinpreună cu soția sa *Tațiana*, sunt pomeniți de biserică în ziua de 20 Septembrie.

Rigoarea stăpânirii romane din vremile acelea, a transformat colegiile creștinești în prasnice familiare, pentru înălțarea rugăciunilor către „Tatăl nostru cel din ceriuri“, ca să vină împărăția lui pe pământ, precum este și în ceriuri.

Rămăși fără o îndrumare autoritativă, Dacii — în practicile lor religioase — continuau obiceiurile familiare din trecut, bazate pe învățăturile lui Zamolxe prorocul lor național despre nemurirea sufletelor, indentică cu viața cea vecinică a creștinilor.

La privegherea morților făceau glume și veselii, fericind pe cel scăpat de cătușele corpului pământesc, iar la întorcerea dela mormânt să ospătau pe contul celui răposat, ca să nu ducă lipsă nici pe lumea cealaltă. Asemenea obiceiuri se practică pela satele românești și până în zilele noastre, ca o dovadă că suntem urmași și moștenitori ai creștinilor din timpurile acelea.

Tot din acelea vremuri pot fi și obiceiurile practicate la căsătoriile încheiate. Părinții junelui dau căpară adecă arvună pentru fata aleasă ca mireasă, ca și cum ar cumpăra-o dela părinții ei, precum cumpărau bărbații femeile ca sclave, înainte de creștinism.

Și se vede că sclăvia femeii — adecă inferioritatea ei față cu bărbatul — s'a menținut și prin obiceiuință a devenit gest de bună cuviință, ca femeia se dee întietate bărbatului întru toate, să-l servească și să-l urmeze, ba se poarte chiar și sarcina, straiță cu merinde sau daruri, când merg undeva împreună.

Ca o urmare a acestei deprinderi din timpuri anticreștinești, la adunările creștinilor celor dintăiu, finite în case particulare, bărbaților li da întâietate pe scaunele din jurul meselor, iar femeile retrase, ascultau slujbele din tinda caselor, obicei păstrat și la construirea bisericilor, pentrucă, s'au dovedit a fi de rară importanță în momentele de revelațiune divină, când se cuvine, ca: „*toată grija cea lumească să o lăpădam*.“

În viața satelor, păstrătoarea patrimoniilor naționale, sunt multe obiceiuri de proveniență veche, pierdută în negura vremilor îndepărtate.

Femeile noastre deprinse a pregăti singure hainele și vesmintele din pânza și pânura țesută de ele cu multă stăruință și sentiment artistic, fără a neglija nici o clipită din timpul scump, reclamat de o asemenea îndeletnicire — arătându-se cu furca și fuiorul răsucind fusul și dealungul drumului spre vale după apă și spre țarină cu merindea la bărbatul plecat din zori la munca câmpului, Marți seara nu s'ar încumeta — pentru mare lucru — să pună mâna pe ac, fus și suveică, ca nu cumva să între vrajba și nefericirea în casă.

În zilele călduroase de vară, când norii negrii prevestitori de furtuni se arată la orizont, e obicei a

prevesti lumea prin tragerea clopotelor într'o dungă — ca la incendii — despre primejdia ce amenința lumea prin cataclismele atmosferice. Oamenii alarmați grăbesc a pune la adăpost recolta adunată și vitele din bălătură, iar când norii grei — ce întunecă văzduhul — încep a descărca grindina, cuprinși de spaimă, implântă cu furie toporul în pământ, neștiind de ce și pentru ce.

S'au deprins așa dela strămoșii, moșii și părinții lor, cari pe vremuri, alarmați de preotesele altarelor lui Apollo, încordau arcurile și slobozeau săgețile în văzduh, ca să alunge norii cei negrii și primejdioși din calea soarelui.

Oroarea aceasta, față de Mars zeul războaielor la Latini, identificat cu Marte și Ariman stăpânitorul întunecului și rivalul lui Apollo și Ormuzd din viața antică a Traciilor din trunchiul aric, s'a menținut, ba chiar s'au și potențat în cursul vremilor, când s'a văzut, că și însuș împăratul Aurelian și-a căutat refugiu din calea furtunoaselor invaziuni de neamuri sălbatiche pornite din pusturile Mongoliei.

Intre asemenea împrejurări, rămurerile prea fragede ale vieții creștinești de sub stăpânirea Romanilor, n'au putut rezista cu destulă tărie vlăstarelor sălbatiche date din rădăcinele trunchiurilor de baștină latină și aric și mai vărtos mulțimei de paraziți importați de pribegii ce au năpădit Dacia, după retragerea legiunilor romane peste Dunăre.

De aici provin, pe lângă multele obiceiuri de origine necunoscută și mulțimea de idioame slavone familiarizate în limba românească, dela Slavonii scoși din așternutul lor prin Goși și dintre cari — în trece-re prin Dacia — mulți și-au aflat scut la Români retrași la munți.

Din acele vremuri și dela acei Slavoni ocrotiți și-au primit conducătorii diferitelor locuri și regiuni titlatura de *cneji* și *voivozi*.

Acei cneji și voivozi, stăpânitori de anumite teritoare și grupări sociale, pot fi chiar succesorii regiilor de triburi din timpul Dacilor, dar la tot cazul au fost dintre veteranii cari aveau conducerea colegiilor creștinești sub stăpânirea Romanilor și ca atari, după obiceiul împământenit, au rămas de-a pururea cliții sfintelor locașuri.

În cursul vremurilor, creștinismul a devenit religie de stat în imperiul roman și biserica și-a primit organizarea hierarhică sub înaltul patronaj al împăraților romani.

Pe când au putut străbate însă din nou și prin Dacia cea părăsită, reprezentanții autorităților hierarhice, creștinii de aici aveau deja un caracter bine precizat, în legea românească ce s'a format la altarul căminului familiar, prin cristalizarea limbei latine amenajată cu mulțimea de noțiuni slavone și cu obiceiurile de fapte creștinești și naționale din timpurile mesianice, adânc imprimate în cursul timpului de refugiu la munți.

Călugării de neam grecesc trimiși dela patriarhia din Ohrida a cărei autoritate hierarhică se estinse și peste Dacia lui Traian, n'au avut decât să înființeze locașuri sfinte și să atragă la cultul divin organizat canoniceste și pe creștinii din părțile acestea.

Dela acei reprezentanți hierarhici, elini de origine s'au imprimat în legea românească națiunile grecești: mănăstire, călugăr, egumen, arhimandrit, episcop, mitropolit, patriarh; apoi patrahir, mir, disc, mitră, anvon, colivă; apostol, evanghelie, litanie oftoic, pascălie, polileu, triod, pentecostar și alte numiri de caractere și lucruri sfinte, neîntrebuințate pe vremea apostolilor, când s'au încreștinat Românii.

Un glas apostolic,

este glasul Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop Andrei al Aradului, prin care ne cheamă în aceste zile sfinte ale Postului Invierii Domnului nostru Iisus Hristos, la pocăință. Apelul creștinesc isvorât din adâncul sufletului părintesc al Prea Sfinției Sale adresat credincioșilor păstoriți, a avut un puternic răsunet în toate păturile sociale. În glasul Prea Sfinției Sale vibrează dorința de emancipare a sufletelor din robia patimilor, și a intereselor de diferite nuanțe. Eliminarea bacilului distrugător al păcatului, este tinta Prea Sfinției Sale Părintelui Andrei, care și-a închinat viața lui Hristos! În mijlocul sunetelor provocate de sgomotoase instrumente, a desfătărilor, „balurilor” și „cealurilor”, se amestecă atât de frumos glasul P. S. Sale Care ne îndeamnă a ne întoarce privirile spre chipul lui Hristos, în fața căruia să depunem căința sufletelor noastre. În vestirea mântuirii sufletești, a cărui apostol este P. S. Sa Părintele Andrei, aceste îndemnuri creștinești sunt edificatoare. Și în fața lor trebuie să plecăm genunchii inimelor spre căință. Icoana de adevărat apostol a P. S. Sale Părintelui Episcop Andrei, va rămâne imprimată în sufletele noastre încadrate de florile dragostei, și ale recunoștinței noastre!

Misiunea religioasă din Chizătău.

Nimic mai dătător de nouă viață, ca atunci când în mijlocul credincioșilor dela sate coboară, adunându-se la un loc, un grup de preoți în frunte cu șeful lor tractual, în câte o parohie, ca acolo servind în sobor și cuvântând

cuvinte îmbalsamate cu miros de bună mireasmă duhovnicească, să edifice suflete.

Două zile din acestea trăit-am și noi credincioșii din Chizătău.

În mijlocul nostru coborât-a, Prea Cucernicul Părinte Protopop Iosif Goanță asistat de Preotul misionar tractual Nicolae Ciurescu și C. Sa Părintele Ioan Beleiu din Beiuș, în zilele de 7 și 8 Martie pentru a sluji, predica și conferința din cele sfinte, învățându-ne ceje bune de urmat și dovedind o a doua mărturie pentru învățătura primită dela parohul nostru C. S. Sever Șepețanu.

Avut-am parte să asistăm în seara zilei de 7 l. curentă, la slujba de seară, la care am auzit și ascultat cuvântul Părintelui misionar Ciurescu care ne-a zis: „Mărturișiți-vă Domnului că e bun că în veac e mila Lui“, chemându-ne cu convingere, la scaunul mărturisirii la care am și alergat cu toții, ușurându-ne sarcina păcatelor noastre.

Și când clopotul cel mare ne-a chemat ca să-l primim pe Hristos Mântuitorul, dusu-ne-am fără zăbavă căci învățasem dela duhovnic, că numai prin El este mântuire; iar când glasul P. Cucernicului Părinte Protopop la priceasnă, ne cheamă cu frica lui Dumnezeu și cu credință să ne apropiem, cu frunți plecate și cu inimi zmerite ne-am cuminecat cu Hristos Domnul și astfel, mai înoiți ca altădată, ne-am întors la căminurile noastre.

Ne-am complectat viața nouă cu instructivul program religios cultural și național, aranjat de vrednicii și mult cinștii noștri învățători: Iuliu Puticlu și Steba Baba.

Copiii noștri instruați, au dat răspunsul, prin producțiile lor, conferinței cucernicului Părinte misionar Ciurescu, că comoara aceea sfântă „Nevlnovățla inimii“ despre care a vorbit Părintele misionar în conferința sa, s'o păstreze căci o mențin în ei Păstorul lor sufletesc Părintele nostru Șepețanu și Învățătorii lor.

Chizătăul de altă dată, este și va fi.

Suntem dornici de a vedea și asculta de cele bune și edificatoare de suflete și mulțumind dorim să mai fim cercetați. Domnul ne este mărturie și va fi cu noi.

Chizătăianul.

Parohii vacante.

Pentru îndeplinirea parohiei Zimbru cu filiiile Dulcele și Brusturescu, devenită vacantă prin moartea Preotului Valer Cristea, conform rezoluțiunii Ven. Consiliului Eparhial Nr. 631/936, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în organul „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiunea parohială constatătoare din 17 jugh. pământ, parte arător, parte fânaș.

2. Stolele legale.

3. Birul 15 litri cucuruz sfărmat dela fiecare număr de casă, în anul neroditori răscumpărat în bani după prețul de pe piață, iar dela cei mai săraci răscumpărat prin muncă.

4. Întregirea salarului dela stat, pe care însă parohia nu o garantează.

5. Casă parohială cu intravilanul.

Văduva preoteasă va beneficia de dreptul ei asigurând în art. 26 din Reg. pentru parohii.

Parohia e de clasa a treia.

Alesul va predica regulat în fiecare Duminică și sărbătoare, va catehiza la școlile din loc fără altă remunerație, și-și va achita impozitele după beneficiul său.

Cel ce dorește a reflecta la acest post, cu observarea art. 33 din Regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în sf. biserică dia Zimbru în vre-o Duminică ori sărbătoare, cu prealabila încunoștințare a protopopului, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice.

Cererile de concurs, însoțite cu actele justificative, adresate Consiliului parohial din Zimbru, se vor înainta Oficiului Protopopesco din Garahonț.

Consiliul parohial din Zimbru. În conțelegere cu
Const. Lazar
protopop

1—3

Cumpăr, în scopul complectării colecțiilor mele, nrii singuratici din gazetele: „Albina“ (Viena, 1866—1876), „Federațiunea“ (Bpesta), „Concordia“ (Bpesta), „Tribuna“ (Sibiu și Arad), „Luminătorul“ (Timișoara), „Dreptatea“ (Timișoara), „Drapelul“ (Lugoj) și orice altă gazetă românească de sub imperiul maghiar.

Mai departe din foaia scrisă cu mâna a studenților teologi din Arad: „Curcubeul“ anul 1862 („Redactoriu răspundătoriu Iustinu Popovici „Clericu din cursul III-a“), „Floricele“, „Foaia belestristica,.. (litografiată) Aradu, 1863“. Redactoriu: Iustinu Popovici. Editor: Terentiu Dimatrescu. „Uniții“. Foaia studenților dela Școala reală din Timișoara. 1881. Scrisă cu mâna. „Proprietariu: Mihail Dimitrescu. Redactoriu responsabil Octavian Loichitia. Ajutor: Trifu Petcu“.

Dr. Dimitrie Cioloca
profesor la Academia Teologică
din Caransebeș.

4—5

Pentru biografia Episcopului Nicolae Ivan.

Un apel către prietenii și cunoșcuții Defunctului.

Prin săvârșirea din viață a Prea Sfințitului Episcop Nicolae Ivan al Clujului, Biserica și neamul nostru au pierdut, de sigur, pe unul din cei mai mari ierarhi ai lor. Aceasta s'a văzut și cu ocazul unei triste și solemnități a funerariilor naționale din 6 Februarie a. c., când mii de Români și străini din toate unghiurile Ardealului au ținut să-l însoțească la locul odihnei de sub altarul Catedralei sale.

Eră dollul sincer și profund, în care unanimitatea simțirii românești învâluia figura strălucitului restaurator al ctitoriei lui Ștefan cel mare și sfânt.

Căci într-o scurtă păstorire de un deceniu și jumătate, fericitul Episcop Nicolae a dat cârjei arhieriei minunata semnificație a concepției șaguniene, realizând aici, în capitala Ardealului, una din acele vaste opere de construcție bisericească și națională, care înseamnă cea mai puternică afirmare a domniei românești pe platurile desrobite.

O asemenea operă gigantică trebuie să fie un izvor de fecundă și permanentă inspirație pentru toate generațiile, cari își vor jertfi energiile pentru idealurile națiunii.

În acest scop însă este necesar, ca viața și opera neuitatului Episcop Nicolae să fie cuprinse într-o *monografie* luminoasă și documentată, vrednică de cultul iubitor ce i-l datorează Biserica recunoșcătoare.

Gândul ei l-a exprimat însuș adormitul în Domnul, când a trecut în punctul 11 al *Testamentului* său și dispoziția următoare: „*Doresc ca scrisorile mele particulare, aflătoare în masa de scris și în alte părți ale dulapurilor de cărți — să se dele exclusiv dlui Dr. Ion Mateiu, care va binevoi a le sorta, aranja și eventual a face o biografie a mea, pe care o va da la tipar în Tipografia eparhială înființată de mine.*”

Îmi dau seama, că misiunea atât de însemnată cu care m'a onorat în vecl regretatul dispărut, n'ar putea fi îndeplinită în spiritul și după dorința lui, dacă n'aș sprijini-o pe toate acele contribuții de valoare, ce pot veni din partea număroșilor săi prieteni, admiratori și cunoșcuți.

Îmi iau deci voie, a îndreptă un mișcător apel către toți aceia cari l-au iubit, l-au prețuit, și au avut legături cu el, să binevoiască a-mi pune la îndemână:

1. Scrisori dela Prea Sfințitul Nicolae, al căror conținut interesează în vr'un fel biografia.
2. Fotografii persoanele sau un grup cu pretenii, la diferite ocazii sociale, culturale și naționale.
3. Manuscrise de articole, predici, conferințe, cu-

vântări ale defunctului, indiferent dacă au fost publicate sau nu.

4. Amintiri despre întâmplări și acte, vrednice de însemnat, din viața răposatului.

5. Știri pașin cunoscute din activitatea multiplă dezvoltată la Săliște, Aiud, Alba-Iulia, Orăștie, Sibiu și Cluj.

6. Date despre rolul ce l-a jucat în politica românească de odinioară, ca președinte al clubului din Sibiu și vice-președinte al partidului național-român, ca membru în congregațiile dela Sibiu și Aiud, în consiliul orașului Sibiu etc.

7. Lămuriri despre legăturile ce le-a avut cu figuri politice, culturale și financiare din România de ieri, însoțite de eventuale scrisori, fotografii, manuscrise etc.

8. Ori ce alte informații, potrivite să aducă o contribuție nouă la cunoașterea vieții Episcopului Nicolae Ivan.

Este cel mai mare interes, ca scrisorile, manuscrisele, actele și fotografiile să le am spre consultare în original.

Dacă posesorii lor ar consimți le-ar dăruți Muzeului Eparhial din Cluj, unde este destinată amintirii Episcopului Nicolae, o camera specială, în care se vor strânge toate obiectele personale rămase pe urma lui.

În cazul că Domnia voastră, aveți asemenea obiecte, dar totuș nu v'ați putea despărți de ele. Vă rog călduros să binevoiți a-mi trimite de-oamidată copii sau extrase fidele, scrise citeț și numai pe o față, de pe toate scrisorile și actele ce le posedați.

Pentru mai multă siguranță ele îmi vor fi comunicate în scrisoare recomandată, cel mult până la 1 Mai a. c. pe adresa: Cluj, Str. Avram Iancu Nr. 14.

Deplin încredințat, că Domnia Voastră veți consimți la sacrificiul însemnat ce Vi-l solicit, în amintirea aceluia care ne este atât de scump tuturor, Vă rog să primiți de pe acum recunoștința și mulțumirile mele deosebite.

Cluj, 21 Februarie 1936.

Cu distinse sentimente

Prof. Dr. I. Mateiu,

membru în consiliul și adunarea eparhială.

Mulțumire.

Subsemnatul în numele comunei bisericesti din Aciua aduc cele mai sincere mulțumiri Domnului prefect *Dr. Ioan Groza*, care a binevoit a ne acorda suma de 3000 lei adecă (trei mii lei), drept ajutor pentru repararea sf. biserici.

Aciua, la 13 Martie 1936.

Petru Vușdea
preot

B I L A N Ţ U L

CASEI DE ECONOMIE, AJUTOR ȘI CREDIT A CLERULUI ORTODOX ROMÂN

Incheiat la 31 Decembrie 1935.

A C T I V

P A S I V

I. Disponibil:			I. Capitalul membrilor:			
	Lei	Lei		Lei	Lei	
1	Casa	648.811.-		1	Cotizații	26.246.928.-
2	Banca Națională Ct. Virament	567.659.-			Dob. pe anul 1935 (2%)	481.791.-
3	Banca Românească Ct. Crt.	400.-				26.728.719.-
4	Casa de Depuneri	3.757.568.-		2	Depuneri spre fructificare	6.331.627.-
5	Cupoane scăzute	9.000.-	4.983.438.-		Dob. 4% pe anul 1935	176.926.-
						6.508.553.-
II. Plasamente:			II. Fonduri realizate:			
6	Imprumuturi pe termen scurt	16.084.350.-		3	Fond de rezervă	1.996.396.-
7	Imprumuturi pe termen lung	12.939.326.-	29.023.676.-	4	Fond de prevedere	17.301.-
				5	Fond de amortizare imobil și mobil	159.209.-
III. Investițiuni:				6	Fond de ajutor și pensiuine	318.521.-
8	Mobilier	54.006.-				2.491.427.-
9	Efecte publice ale Fond. de Rez. în Dep. B. N. R. val. nominală de lei 5.020.000	1.785.836.-	1.839.842.-	III. Conturi diverse:		
				7	Prime de asigurare	593.-
IV. Conturi diverse:				8	Impozite 4 și 8% as. salarii	3.669.-
10	Diversi de lichidat	1.032.827.-		9	Sume Rambursabile	99.149.-
11	Sume Rambursabile	34.121.-		10	Dobânzi reportate pe 1936	605.720.-
12	Societăți de asigurare	13.614.-	1.080.562.-		Total pasiv:	36.437.830.-
	Total activ		36.927.518.-	11	Beneficiul net pe 1935 (Profit și Pierdere)	489.688.-
V. Conturi de ordine.					Total:	36.927.518.-
13	Efecte Comerc. in G-ție pentru imprumut termen lung		17.680.626.-	IV. Conturi de ordine:		
	Total general:		54.608.144.-	12	Depon. de Efecte Comerc. in G-ție pentru impr.	17.680.626.-
					Total General:	54.608.144.-

CONTUL PROFIT ȘI PIERDERE

D E B I T

C R E D I T

Nr. crt.	CHELTUELILE	Parțial Lei	Total Lei	Nr. crt.	VENITURILE	Parțial Lei	Total Lei
1	Dobânzi 2% as. cotizațiilor	481.791.-		1	Dobânzi incasate in 1935 la imprumut	1.805.812.-	
2	" 4% as. Dep. spre Fructific	176.926.-	658.717.-	2	1% cheltuieli as. imprumut	261.058.-	2.066.870.-
3	Cheltuieli generale:			3	Cupoane incasate la Et. Publice	223.124.-	
	Salarii	776.400.-		4	Comisioane la asigurări pt. impr.	41.277.-	264.401.-
	Materiale și Imprimare	68.413.-		5	Report din 1934 pt. deplasări membrii Ad. Gen.		62.500.-
	Speze de incasso	60.057.-					
	Deplasări Consiliul și Cenzori	247.092.-					
	Diverse cheltuieli	16.724.-					
	Porto	18.180.-					
	Deplasare membrii adunării generale	58.500.-	1.245.366.-				
	Beneficiul net pe 1935		489.683.-				
			2.393.771.-				2.393.771.-

PREȘEDINTE,

ss) Pr. P. Partenie,

ss) Econ. N. Rădulescu,

ss) Ic. P. Guciujna,

ss) Pr. Al. Nicoreanu,

ss) Pr. I. Arbore,

ss) P. Suru,

ss) Z. Dăculescu,

ss) I. C. Costescu,

Pt. conformitate,

L. Pollac

DIRECTOR,

ss) I. C. Costescu,

ss) Pr. N. Gr. Popescu,

ss) Pr. V. Mihaliescu,

ss) Diac. I. Vasca,

ss) Ic. St. Dimitriu,

ss) Ic. St. M. Madan,

Șef-Contabil.

ss) Al. Pegulescu,

Contabil autorizat.